

2.12.2024 г.

X МУ-5/02.12.2024

Изх. №

Signed by: Public Procurement Agency

МЕТОДИЧЕСКО УКАЗАНИЕ

Относно: Прилагане на чл. 7, ал. 1 от Закона за обществените поръчки

С чл. 7, ал. 1 от ЗОП (изм., ДВ, бр. 88 от 2023 г., бр. 67 от 2024 г.) е предвидена възможност възложителят да делегира правомощията си по чл. 5, ал. 1 на длъжностно лице, което:

- има право да го замества съгласно нормативен, административен или друг акт, който определя представителството на възложителя (чл. 7, ал. 1, т. 1 от ЗОП);
- осъществява административното ръководство в организацията на възложителя (чл. 7, ал. 1, т. 2 от ЗОП);
- е ръководител на обособено звено на териториален, функционален или друг принцип в структурата на възложителя, включително и на специализирано звено, което не е самостоятелен възложител (чл. 7, ал. 1, т. 3 от ЗОП).

Цитираната разпоредба допуска тази компетентност да бъде прехвърлена само на посочените три категории длъжностни лица.

Първата хипотеза обхваща лицата със статут на заместници като правото на заместване следва да произтича от нормативен, административен или друг акт, определящ представителството на възложителя. Видът на акта е различен в зависимост от организацията (държавна или общинска администрация, търговско дружество, предприятие и т.н.) и вида на възложителя (публичен или секторен). Изискването е актът да регламентира представителството на възложителя. За държавната администрация такива актове могат да бъдат например закони и устройствени правилници, както и правилници за структурата и организацията на дейността. Лицата, които имат право да заместват, изпълняват функциите и правомощията на представляващия организацията при негово отсъствие. Това може да са лица, които по длъжност изпълняват тези функции (заместник министър-председател, заместник-министър, заместник-председател, заместник областен управител, заместник-кмет, заместник изпълнителен директор и т.н.) или други длъжностни лица с право да заместват съгласно посочените по-горе актове.

Във втората хипотеза са включени лицата, които осъществяват административното ръководство в организацията, а не в отделно нейно

структурно звено като поделение, управление, регионално звено и други териториални структури, дирекция, главна дирекция, отдел, сектор, цех и т.н. Така например административното ръководство на администрацията на органа на държавна власт се осъществява от лицата по чл. 8, ал. 1 от Закона за администрацията.

Третата хипотеза включва лица, определени с последните изменения на чл. 7, ал. 1 от ЗОП (изм. - ДВ, бр. 67 от 2024 г., в сила от 09.08.2024 г.), с които се разшири кръгът на длъжностните лица, на които възложителите може да делегират правомощията си по чл. 5, ал. 1 от закона. Това са ръководители на обособени звена на териториален, функционален или друг принцип в структурата на възложителя, включително и на специализирани звена, които не са самостоятелен възложител. Целта на законодателната промяна, изложена в мотивите за приемането ѝ, е обоснована с предоставянето на възможност на възложителите да делегират правомощията си и на ръководители на териториални подразделения, както и на ръководители на обособени специализирани звена в организацията на възложителя, които са със специфичен предмет на дейност и не са юридически лица и самостоятелни възложители. Изрично в изброените примери е посочено, че това са ръководители на териториални и специализирани звена, общинските предприятия по чл. 52 от Закона за общинската собственост, а не ръководители на административни структурни звена в общата и специализирана администрация в организацията на възложителя. Възможността за делегиране не се отнася за ръководители на дирекции от общата и специализираната администрация в структурата на възложителя.

Целта на разпоредбата е да определи ясно кръга на лицата, на които възложителят може да делегира правомощието по възлагане на обществени поръчки, като се очертаят границите за прехвърляне на отговорността за разходване на публични средства, и същевременно се ограничават възможностите за заобикаляне на забраната за разделяне на поръчки. Делегирането на правомощия е възможност, предоставена на възложителя за прехвърляне на изрично посочените в чл. 5, ал. 1 от ЗОП правомощия, свързани с прогнозиране, планиране, провеждане и приключване на възлагането на обществените поръчки, както и отчитане на резултатите от тяхното изпълнение.

Измененията на чл. 7, ал. 1 от ЗОП са съобразени с това, че отговорността за осигуряване на ефективност при разходване на средства при възлагане на обществени поръчки принадлежи на възложителя. Предвид че възлагането на обществени поръчки е свързано с разходването на публичен финансов ресурс, възприетият законодателен подход е, че само на определен кръг лица могат да бъдат делегирани функциите и правомощията на възложител. Делегирането на правомощия следва да бъде осъществено с изричен акт на възложителя, издаден на основание чл. 7, ал. 1, т. 1 - 3 от ЗОП. Уредбата за делегиране на правомощия по ЗОП от възложителите е специална и изключва прилагането на други нормативни актове, които регламентират предоставянето на предвидената в тях компетентност.

Следва да се отбележи, че не е допустимо делегирането на правомощия на други лица, извън кръга на посочените в чл. 7, ал. 1, т. 1 - 3 от ЗОП. Делегирането на компетентност е възможност, предвидена в закон, и се упражнява след преценка на възложителя за предоставяне на предвидените правомощия.

Възможността за делегиране се характеризира с няколко принципни ограничения: никой не може да делегира правомощия, които не притежава; не могат да бъдат делегирани правомощия, които законът определя като изрична

компетентност на съответния орган/съответното лице; лицето, на което са делегирани правомощия, не може да ги предоставя другиму (вж. ТР № 4 от 22.04.2004 г. по адм. д. № ТР-4/2002 г., ОСС на ВАС).

Делегирането на компетентност е от значение и за действителността на актовете, издавани по време на възлагателния процес. При делегиране на правомощия, решенията по чл. 22, ал. 1 и 8 от ЗОП се издават от името на органа, който е овластен с делегираното правомощие, като последиците от упражняването им възникват директно за него (чл. 259 от ЗОП).

2.12.2024 г.

X *Yana Topalova*
